

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Iz državnega zbora.

Na Dunaju 17. oktobra.

Novo zasedanje se je začelo pravzaprav, kajti proračun in Körberjev programatični govor interesirata vsestransko.

Proračun izkazuje za l. 1902. skupne potrebe 1.685.117.944 K, za 43.954.000 kron več kakor finančni zakon za letošnje leto, pokritje pa 1.685.966.357 kron, za 43.968.772 K več kakor letos.

Proračun je še posebno zanimiv zagledel, ker je iz njega spoznati, kako ceno je vlada plačala Čehom za odnehanje od obstrukcije, in kako bogato je nagradila Nemce, da se temu ne upirajo. Poleg lepih svot za asanacijo Prage, za razne stavbe in regulacije rek, dobe tako Čehi kakor Nemci na kulturnem polju znatne pridobitve, mej katerimi je najvažnejša češka tehnika v Brnu.

Kakor običajno, je bilo tudi v tej seji podanih mnogo samostalnih in nujnih predlogov ter vsakovrstnih interpelacij. Posl. Gabršček je interpeliral zaradi ustanovitve nemške vadnice na učiteljski v Gorici in zaradi ustanovitve slovenskih redov na goriški višji gimnaziji. Zaradi priseljevanja iz Francije spodenih redovnikov sta bili podani dve interpelaciji, obe od Nemcev. V teh interpelacijah se opozarja, da se hočejo razni francoski redovniki, zlasti jezuiti, naseliti v naši državi, kar je nevarno, ker bodo ti redovniki razpihovali verski fanatizem, podkopavali spoštovanje pred zakoni ter dosegli le to, da se religiozna in verska nasprotja poostre. Nemški nacionalci so se te zadeve lotili na drug način. Stavili so predlog glede izvršitve člena VI. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867., glasom katerega člena se zamore v varstvo ljudstva, v varstvo javnega blaga mrtvi roki omejiti sicer vsakemu pristojna pravica, kupovati posestva. To je nujno potrebno, kajti Zatičina in Pletjerje kažeta, kaka nevarnost je za ljudstvo naseljevanje redovnikov.

Zajedno pa je nemški poslanec Vogler

stavil predlog glede reforme zakonskega prava. Ta predlog meri na to, da se vpliv duhovščine na zakonsko pravo odstrani. Kako pride na primer duhovnik, ki je izstopil iz duhovskega stanu in celo prestopil k drugi veri, do tega, da se ne sme oženiti? Zakon je civilna pogodba, država jo sama smatra kot tako, zato pa je treba, da se to tudi dosledno izvede. Če misli cerkev, da se kak bivši duhovnik ne sme oženiti, — slobodno, država se za to cerkveno stališče ne sme brigati. Pa ne samo v tem oziru, tudi v vseh drugih ozirih je naše zakonsko pravo zastarelo in slabo, in nujno potrebno je, da se preuredi. Na to specielno, na odpravo §§ 63., 64. in 111. obč. državnega zakona, meri Voglerjev predlog.

S temi predlogami so prišla v državnem zboru na dnevni red vprašanja dalekosežnega pomena, kajti gre se pri vseh teh predlogih za pravni in materialni blagor države in njenih prebivalcev...

Zgoraj omenjeni proračun je predložil finančni minister dr. pl. Böhm-Bawerk z obširnimi ekspozicijem, v katerem se je kar najskrbnejše ogibal političnih izjav. Omejil se je na finančna in gospodarska vprašanja, kajti ministrski predsednik dr. pl. Körber je sam prevzel nalogo, skicirati svoj politični program. Izjavil je, da se vlada ne more zvezati z nobeno stranko, dokler ni rešeno narodnostno vprašanje. Država more pač prenašati stranke, ki stoje na kakem narodnem stališču, ne pa tudi take vlade. Ministrski predsednik je potem razpravljal o raznih gospodarskih zadevah, poudarjaje, da je naša država daleč zaostala za drugimi. Zato se morajo narodnostni boji pomakniti v drugo vrsto, in se mora glavna pozornost posvetiti nagodbi z Ogrsko in trgovskim pogodbam z drugimi državami. Körber je pri ti priliki zahteval od strani Ogrske lojalno, cislitvanske interese vpoštevajoče postopanje ter rekel, da hoče odločno varovati interese cislitvanske, in da hoče, naj postane razmerje z Ogrsko popolnoma jasno. Ravno tako se je izrekel Körber glede

trgovskih dogodb z inozemstvom. Razpravljal je o gospodarski krizi in končno načrtal, kaj mora parlament o bližnji prihodnosti rešiti, v prvi vrsti seveda proračun. Zajedno je naznanil, da predloži zbornici v kratkem načrt tiskovnega zakona ter načrta glede pospeševanja zgradbe delavskih stanovanj in glede zavarovanja delavcev za starost in onemoglost.

Körberjev govor je v obče naredil dober vtis.

Zbornica je potem začela razpravo o nujnem predlogu žaštran nemškega carinskega tarifa. Ta razprava se bo še vlekla.

Prihodnja seja bo jutri 18. t. m. Na dnevnem redu je volitev I. podpredsednika. Izvoljen bo skoro gotovo nemški nacionalec Kaiser.

V Ljubljani, 18. oktobra.

Mladočehi in češki konservativni veleposestniki.

»Allg. Corr.« javlja, da se dela na to, da bode češko konservativno plemstvo v državnem zboru stopilo v prijateljsko razmerje tudi v bodoče z Mladočehi ter jih podpiralo v vseh važnih političnih, narodnih in gospodarskih vprašanjih. Obe stranki naj bi postopali skupno. Volilni kompromis med konservativnimi in ustavovernimi veleposestniki med volitvami nima v zbornici nobenega vpliva, zlasti še zagledel ne, ker stojé na čelu čeških veleposestnikov osebe, ki so bile temu kompromisu že izpočetka nasprotné. »Reichswehr« prinaša to vest brez vsake nadaljnje opazke.

Proti francoskim redovom.

V Španiji so se zavarovali s posebnim zakonom proti priseljevanju francoskih redov ter tudi uvedli avtorizacijo vseh redov. Avtorizacije se pa francoski redovi posebno boje, ker nočejo, da bi bili nadzorovani in da bi se vedelo, s čim se pečajo in koliko imetka imajo. Tudi španskim redovom, ki so se tekom zadnjih 20 let potrojili, ta novi zakon ni všeč, posvetna duhovščina ga pa odobrava, zlasti škofje so zadovoljni, saj nimajo nad

redovi nobene oblasti. Menihi in nune dohodkom posvetne duhovščine zelo škodujejo, zato je konkurenca med posvetnimi in samostanskimi svečeniki umevna. Po vojni na Kubi in Filipinih je nastala v Španiji še večja beda, zato pa se tudi duhovščini godi še slabše. Seveda se zato v Španiji branijo tujih redov. Redovi so vladi sovražni in podpirajo Karliste. S pomnoženjem redov bi se pomnožili tudi sovražniki španske vladajoče dinastije. V Švici imajo zakon, ki sploh prepoveduje, da bi se ustanavljali novi redovi. Francoski redovi se hočejo odtegniti temu zakonu s tem, da trdijo, da se hočejo naseliti v Švici le začasno, in da ne mislijo ustanoviti samostanov, nego penzionate. Zavezni svet pa jih je zavrnil vendarle. Došlo je že ogromno vagonov z imetkom francoskih menihov in menihinj na razne švicarske postaje, toda blago se ne sme oddati, ker švicarska vlada tega ne dovoli. Francoski redovi torej ne smejo ne v Španijo in ne v Švico. Zato pa pridejo pač v Avstrijo!

Vojna v Južni Afriki.

Teden dni se je zanimalo časopisje za usodo Bothe. Angleški listi so renimirali, da je v gozdu Pongola med Walkerstromom in Pietretiefom obkoljen od treh stranij, da se radi deževja in slabih cest ne more ganiti nikamor ter da je bržčas izgubljen, ako se ne posreči njegovi četi v malih oddelkih uiti v deželo Swazi-zamorcev. Najnovejše brzojavke poročajo, da se je to že zgodilo, in da je Botha že izven vsake nevarnosti. Tako se je izjalovila Angležem zopet nada, da premagajo in ujamejo burskega vrhovnega poveljnika Botho. Že dalje časa ni nobenega poročila o Dewetu, o katerem ni znano, kje je. Bržčas se pripravlja na važno operacijo. Včeraj se je poročala zmaga Burov na meji Natala. Morda jo je izvojeval Dewet, ki je bil pred meseci na poti v Natal. Oddelka Delareya in Kempa sta se združila ob reki Vaal in vdrla v Oranje. Sedaj marširata proti Lindleyu. Scheepersov oddelek se je pri-

LISTEK.

Po Rusiji.

(Popotne črtice. Spisal G. S.)

(Dalje.)

Obstala sva pred leseno hišo srednjega posestnika. V okusni in priprosto opremljeni izbi sedeli so gospodar s spuščeno rusko »rubáho« (srajco), učitelj, načelnik stanciji (postaje) in še druga dva vaška prvaka pri kipečem samovaru. Odvetnik me je predstavil na kratko. Čez četrt ure sem se popolnoma udomačil v tej družbi. Razgovor se je sukal okoli lova. Latinščina je tekla posebno mojemu kučegazdi. Iz vsega sem posnel, da so vsi členi omizja strastni in dobri lovci razun »načelnika stancije«, ki je samo strasten. Na ta večer je bil on cilj vseh slanih in neslanih zabavljič. Zavračal je ostro, pa dobrodušno. Bila je prav srčna zabava. Drugi so pozneje odšli. Ostala je trojica: gospodar, odvetnik in jaz. Sorodnica v krasnem sarafanu je prinesla na mizo skledo s tremi velikanskimi jerebicami. Vsak se je lotil ene. Kosati gospodinja ni dovolila. Pridno smo zalivali z vodko. Smeje se je kučegazda omenil, da je ubil te tri jerebice v prepovedanem lovskem

času, za kar se pa pri njih ne briga nihče. Ne morem trditi, da mi je zaradi tega šla manj v slast. Postlali so mi na tleh. Vzbudivši se zjutraj pred drugimi ogledal sem si svojo sobo. Opazil sem precej veliko knjižnico, seveda tudi Tolstega poleg sv. pisma. Potem smo pogledali konje in lovske pse našega kučegazde.

Napotili smo se v selo. Pod leseno barako stale so priprave požarne brambe. Straža pletla je »lapti«, obutev ruskega kmeta. Na Ruskem ima baje vsaka vas svoje gasilno društvo. To je jako potrebno, ker po celih vaseh ni zidane hiše, vse je leseno, da, celo cerkev. Hiše so krite s slamo ali škrlj. Poslopja so navadno ugodno zavarovana. Izmed kmetškega orodja, katerega sem si ogledal, bila je za-me nenavadna »sohák«, t. j. priprosti ruski plug, ki ima več lesenih delov, kakor naš in seveda ne rije tako globoko. Sploh so ruska kmetovalska poimenovanja jako podobna, da, jednaka slovenskim, navadno je samo naglas različen (plug je pri Rusih in pri nas, brana — braná, trava — travá, klasje — kalósje itd.) Iz te podobnosti ruskih in slovenskih kmetovalskih poimenovanj sklepal je umni naš gospodar, da so bili pač Slovani že poljedelci skupno živeči v svojih prastoliščih.

Zajutrkovali smo čaj in jajca, ki se skuhajo tudi v samovaru in se odpravili na kolodvor, kjer smo obiskali »načelnika stancije«. Bilo je do prihoda vlaka še pol ure časa. Seveda je zopet sledilo neobhodno rusko »ugaščénje« s čajem, povojnim mesom, slanimi ribicami, ki so po mojem ukusu bili izvrstni proti »mačku«, vodki, jajci in »konfektu«.

Tudi tukaj se je parkrat pilo na »zdaróvje« in tedaj seveda se mora »rjumka« (frakelj) izpiti na dušek, tako da smo končno vsi bili nekako sladko ginjeni. Davši drug drugemu naslove, smo se prav srčno poslovili. Odvetnik se je namreč odpeljal v Syzran k svoji rodbini, in moj kučegazda od prejšnjega dne in načelnik stanciji sta ga spremljala. Gotovo je eden mojih najlepših spominov iz Rusije ta nepričakovani intermeco v vasi Koptevki.

Popoldne sem se odpeljal na bližnje imetje Vajekovih. Prof. Vajekov povabil me je tja že v Petrogradu takoj po prvem mojem sestanku z njim. Zavzema stolico meteorologije na petrograškem vseučilišču in piše v štirih glavnih evropskih jezikih, t. j. v ruskem, francoskem, angleškem in nemškem znanstvena dela. Potoval je tudi po Slovenskem in bil na Bledu »Riklijanec«. Sprejemši me jako laskavo,

povede me na mesto, odkoder se mi je odprl pogled na velikansko prostranstvo polj in travnikov, spadajočih k imetju njegove svakinje. Gospodinje ni bilo doma. Na sprehodu sem se seznanil s profesorjevim nečakom, s Pavlom Aleksandrovičem. Dovršil je 8 let liceja in vstopi po treh letih pravniskih studij na istem zavodu v državno službo, kjer bo takoj začetkom za jeden činovni razred višji kakor pravnik, dovršivši štiri leta prava na vseučilišču. O političnih vprašanjih bil je jako poučen in je grajal ruske razmere, kakor po navadi Rusi v svoji veliki skromnosti. Na polji sem zagledal od daleč polno dninaric v krasnih rudečih sarafanih. Sarafan je krilo z brezrokavnim jopičem, ki ne seže do vratu in ima namrnice. Brat zgoraj omenjenega licejista Aleksander Aleksandrovič je bil velik, čvrst, vseučiliščnik, ki je študiral botaniko. Bil je strasten kmetovalec, nadzoroval delo na posestvu in seveda vse na konjih zaradi velikega prostranstva. Komaj napoči spomlad, zamenja petrograško življenje s tem na bodočem svojem imetju. V Petrograd se vozi samo na izpite, dokončavši je, se vrača koj v »derevnju« na Volgi, ne proslavivši v veseli dijaški družbi srečno položenega izpita.

Dijak živi na Ruskem drugače kakor

družil v Kaplandiji Smutsu. Vse evropsko časopisje obsoja infamno postopanje Anglije in njeno mesarsko klanje Burov. Ves kulturni svet protestira proti temu, da hočejo Angleži premagati Bure s tem, da jim ustrele vse poveljnike, katere dobe v pest. Zato pa piše ministrska »St. James Gazette« vendarle, da se bode z usmrčenjem nadaljevalo, češ, da so Buri smatrali doslej angleško milo postopanje za slabost in bojazljivost. Sovražnik pa mora spoznati, da je Anglija gospodar Južne Afrike in da svoje grožnje tudi izvrši. V Londonu imajo sedaj velik škandal: Buller, ki je bil tepen pri Colensu, je imenovan poveljnikom I. kora. Vsi listi dokazujejo, da je Buller docela nesposoben general, ki zasluži plavo polo, ne pa novega odlikovanja.

Dopisi.

Z Vrhniko, 16. oktobra. (Po volitvi župana v Borovnici.) Torej tudi Borovnici, nekdanj tako vzorni in napredujoči občini, je bilo sojeno, da mora postati žrtev sebičnosti klerikalizma. Še pred tremi leti se pri občinski volitvi ni vpoštevalo, kdo je liberalce ali klerikalce, ampak gledalo se je edino le, kdo je sposoben in kdo je v stanu delovati za blagor občine. Občani, brez razlike političnega mišljenja, so živeli med seboj prav po Kristusovih naukih: v slogi, ljubezni in udanosti do sv. cerkve. S svojimi dušnimi pastirji se niso nikdar prepirali. To pa častihlepemu, vzorno nesebičnemu in hinavsko ponižnemu g. Ant. Kobiju nikakor ni bilo po godu. Saj pri takih razmerah bi on nikdar ne mogel priti do absolutne oblasti. Ker pa mir in edinost v občini nasprotuje naukom novodobnih »Kristusovih namestkov« (?), zato najde g. Kobi prav dobro oporo pri kaplanu Oblaku, koji je zmiraj bolehen, samo kadar je treba mir kaliti v občini, takrat je zdrav.

Pa kako očrtniti te preklicane liberalce pri nevednem ljudstvu, ko vsi spolnujejo svoje verske dolžnosti, a liberalni župan je celo najboljši prijatelj g. župnika? Da so torej liberalci brezverci, s tem ne bi šlo, a da so liberalci slabi občinski zastopniki, s tem bi pa še manj opravila. Razpor v občini sta pa na vsak način hotela imeti, in sicer g. Kobi, da ustreže svoji častihlepnosti in dobičkaželjnosti, a kapelan, da se prikupi svojemu škofu.

Kapelan bi bil rad ustanovil konsumno društvo, da bi bil s tem naredil sovraštvo med trgovci in gostilničarji ter med nevednim ljudstvom, a bi bil tudi »Merkur« zadet. S tem torej ni bilo nič. — Približale so se državnoborske volitve. Sedaj se je nudila lepa prilika, napraviti razpor v občini, a kaj, ko g. Kobi s kandidaturo Vencajza nikakor ni bil zadovoljen, ampak je sam pripoznal, da se Vencajz z gosp. Lenarčičem niti primerjati ne da. Bila je velika nevarnost, da se g. Kobi zavzame celo za g. Lenarčiča, ali pa da ostane celo nevtralen. To bi bilo pa zelo neugodno

pri nas. Razun dijaških podpiralnih društev ne dovoljuje vlada drugih. Plesi in koncerti v dobrodelne namene se prirejajo, vendar je vsak dijak bolj za se in gotovo nadkrikuje »zapadnega« v tem, da se bolj strokovno izobražuje in prosti čas uporablja za drugo koristno delo. Vsakoletni izpiti jemljejo svobodo, ki jo uživamo mi. Ker življenje po gostilnicah in kavarnah ni razvito, pohaja več rodbinske kroge in družbo dam. Seveda so rodbine na Ruskem bolj dostopne, kakor pri nas. Dvoboj ni v navadi, pa tudi med častništvom je redka prikazen. Ta bolezen, na kateri sta umrla največja ruska pesnika, Puškin in Lermontov, ne razsaja več po Ruskem, zato pa je neznosna pri nas.

Drugi dan sem se seznanil bližje s sestro omenjenih dveh bratov in njeno angleško guvernantko, s katero sva igrala četveročno »Haydnove simfonije«. Še sanjal nisem, da bi se mi moglo to naključiti ob Volgi. Prva je imela krasno zbirko razglednic, med temi posebno mnogo s Kranjskega n. pr. z Bleda.

Popoldne zasedli smo jako žive kozaške konje, nepodkovane po leti, zato se pa oni zelo lahko spodtikajo. V neki vasi smo se ustavili in poprosili kmeta (mužiká), naj nam dovoli ogledati si njegovo hišo, čemur je prav prijazno ugodil. »Izba« (koča) kakor stranska poslopja so

vplivalo na klerikalno slavo, ne le v Borovnici, temveč še veliko bolj v občini Preserje, kjer je menda že polovica občine odvisna od njega. Žalostno, a resnično.

Duhovščina je povabila Vencajza, naj priredi kak shod pri Kobiju. Oni bodo že skrbeli, da pridejo kimovci skupaj, in da se tudi Merkur pridobi za njega. Svoj namen so dosegli popolnoma. Mej Merkurjem in mej klerikalno stranko se je pri tej priliki sklenila zaroka, toda pod pogojem, da Kobi pri prihodnjih deželnozborskih volitvah postane deželni poslanec. Kobi je naenkrat po shodu postal najhujši klerikalec. Takoj je začel z vso strastjo pritiskati na volilce.

Ako je nevedno ljudstvo že prej mislilo, da je resnica, kar piše v svojih listih škof o liberalcih, da hočejo ljudstvu vero iz src iztrgati, potem so bili o tem še bolj utrjeni, ko je Kobi s tako vnmemo nastopil za obrambo sv. vere (?), koji se do sedaj za politiko ni dosti brigal.

Vsi razsodni ljudje so se čudili, da je g. Kobi postal tak klerikalec, ker ga je vse poznalo, da brez lastnega dobička niti koraka ne stori. Neverjetno je torej bilo, da bi se bil on podal v politični boj, ne da bi bil zagotovljen zadostnega plačila.

Zaroka je bila pa storjena brez žlindre, zato tudi ni bila veljavna. »Slovenec« je slovesno naznanil, da bodo za deželnozborske kandidate postavili kmete v onih okrajih, koder se najdejo sposobni možje, a v okrajih, kjer ni sposobnih mož, so pa prisiljeni postaviti nekaj strankinih voditeljev. Merkur je bil spoznan nesposobnim, to ga je na tistem silno jezilo. Izrazil se je že pri večjih prilikah, da se bo menda politike prav kmalu naveličal. Prišla je pa k temu še neprilika, da se žlindra in Bonaventura niti pri oddaji lesa za zavode nista ozirala na njega. To mu je bilo pa že preveč. Naznanil jim je že svoj aut. Resno se je bilo bati, da jim pri deželnozborskih volitvah ne bo več pomagal. Hitro se je našel mešetar (njegovo ime sicer danes zamočimo, a če bo le silil v naše razmere, smo tudi pripravljeni mu kaj posvetiti), — koji je takoj zmešetaril, da je Bonaventura moral prejšnjo pogodbo razveljaviti, in da bo ves les za zavode dal Merkur. Obljubili so mu tudi, da bodo ves klerikalni aparat uporabili, da bo pri prihodnjih volitvah za okrajni cestni odbor on voljen načelnikom cestnega odbora. Dal jim je torej takoj razumeti, da on ni politikar za zabavo, ampak le politikar za — dobiček. Klerikalna stranka je lahko spoznala, da ima v njem prav dobro oporo, a le proti dobremu plačilu. On je vsled svoje podjetnosti, zvitosti in hinavske prijaznosti postal nevaren konkurent celi okolici. Nevedno ljudstvo ga sedaj še smatra za moža, koji se poteguje za sv. vero, a bo kmalu spoznalo, da je bila nevarnost vere le njegov žep.

Kjerkoli vidi kako oviro svojim sebičnim namenom, takoj skuša vsako oviro odstraniti, in sicer ali s hinavščino ali pa z nečuvno drznostjo. Ena glavnih ovir

bila krita s slamo. Skozi »seni« (veža) vstopili smo v jedino sobico. V kotu stala je peč kakor po naših kmečkih hišah, nasprotni kot z mizo bil je okrašen s sv. podobo, pred katero je gorela lučica. V postarskem poslopju pritlični je stal »lojterski« voz, samokolnica, ležalo kmečko orodje; zraven se je nahajal hlev in svinjak, posebna drvarnica, v prvem nadstropju je bilo nakopičeno spravljeno žito. Okoli nas se je nabralo mnogo vaške mladine, ki nas je rado vedno gledala. Poslovili smo se od gospodarja, ki se je zahvalil za čast našega poseta.

Zvečer se je pripeljala gospodinja. Vedla se je jako priprosto, govorila popolnoma angleški in se mi je zdela tudi drugače izobrazena in umna žena. Omenil sem, da je med ruskim »mužikom« in našim kmetom toliko podobnega, da se čutim tukaj na kmetih bolj doma kakor v mestih, ki se vendar mnogo razlikujejo od naših. Ona je pripovedovala, da snubijo za ženina tretje osebe n. pr. ženske, imenovane svahe. Zakonska zvestoba je na visoki stopinji in se ne veruna žena zaničuje splošno. Ločitev ni nemo goča. Samo morajo nezvestobo priče očitvidi s prisego potrditi. Z dvajsetimi leti se kmetje navadno že ženijo.

(Dalje prih.)

njegovim naklepom: podjarmiti si Borovnico, kakor se mu je po večjem že posrežilo zaslužiti občino Preserje je bilo županstvo, dokler je bilo v dobrih rokah. S pomočjo »Kristusovih namestnikov« (?) se mu je tudi ta naklep popolnoma sponesel.

Na čelo občine postavil je moža, koji ni vreden, da bi se le enkrat o njem kaj pisalo. Pa da le ustreza Merkurjevemu naklepu. Volili so mu šest svetovalcev, pa ne za to, da bi očetu županu svetovali, ampak za to, da bodo imeli več glasov pri volitvi cestnega odbora. Posel svetovalcev bo opravljal že Kobi sam. Poleg petih klerikalnih svetovalcev so morali voliti tudi enega poslanca naše stranke, da bode opravila vodil, ker so sami spoznali, da mej vso klerikalno gardo nimajo niti enega količkaj sposobnega moža, koji bi bil v stanu tekoče županske posle voditi. Dotični naš svetovalec naj pa nikdar ne pozabi, da v tretjem razredu, kjer je kandidiral, od klerikalcev niti enega glasu ni dobil. Volili smo ga v občinski odbor samo liberalci, zato pa tudi od njega odločno zahtevamo, da ne bo pomagal klerikalnega župana iz mlake vleči, ampak da bo zastopal v odboru napredne volice. Ako bosta Merkur in kapelan zopet kaj odgovarjala, naj nikar ne spravita takega »škornja« skupaj, da ga niti neizbirčni »Slovenec« ne bi mogel priobčiti. Merkur je vsak dan, ko je v Borovnico prišel, pripovedoval, da bo danes odgovor v »Slovencu«, a odgovora le ni bilo. Slednjič je moral kapelan sam iti mešetarit v uredništvo, kjer so mu skrpucali njegov odgovor, da je tako vendarle srečno zagledal beli dan. S tem je vse povedano, kak je bil odgovor! Merkur je pač dober kupčevalec in politikar, a zelo slab polemikar.

Iz Poljanske doline, 16. oktobra. (Majhna brca nazaj. Naše poročilo o kaplančku Ažmanu v Poljanah ni ostalo brez učinka. Dokaz temu, da je čez nekaj dni v »Slovencu« zamorca pralo kar »več Poljancev«. Z dotičnim dopisom se ne bomo pečali, je preneznaten in v celoti tudi nič ne dokaže, da nismo resnice pisali.

Druga je pa z Ažmanom samim. Poštenjak se je čutil zadetega in jelo mu je po glavi rojiti, kako utajiti skrivnosti lepih dulcinej. To kaplanče razkoračilo se je v lažnjivi smetišnici, »Slovencu«, ter javka kot bi bilo čisto ko solnce. Tu se dela kot najpoštenjšega med vsemi, ki ne živi za drugo ko za božjo čast in Marijino družbo neomadeževanih devic.

Rekli smo, da temu kaplanetu ni ljubezen neznana stvar in pri tem ostanemo. Res je — kaj je takt, to vemo boljše, ko tako nezrelo kaplanče — da je zamujal verouk do pol ure in še več, da je čas porabljal v ljubeznivo pogovarjanje z nežnim spolom. Res je, da se je to godilo v šolski predsobi, ko so bili v šoli otroci in da to, če ni v pohujšanje, gotovo pa ni v izgled otrokom. Res je tudi, da ga je moral in ravno od teh pogovorov njegov predstojnik goniti v šolo in še v drugo vmes poseči. Takt zahteva, ko človek nima posebno važnega, da se postoji pet minut in obisk trpi k večjemu četrt ure, a ne po več ur. Sploh je znano in to tudi še v prejšnjih farah, da mož ni sovražnik nežnega spola, priča tudi razni obiski sestričij, ki so hodile še v Poljane za njim. Pa tudi njegovi odgovori starim ženicam niso prijazni. Na tukajšnji običajni pozdrav in nagovor: Kam pa? se odreže: »Za nosom«. Mož bi zdaj seveda rad utajil in vso stvar zavil hinavsko-farizejsko: »Ustanovil sem Marijino družbo, ki šteje 135 članov«. Kdo je pa imel kaj tacega v mislih in kaj so nam mari te kohorte neomadeževanih devic? Brigamo se mi za to devištvo, ki nima nobenega pomena in nobene vrednosti. Da bodo pa bolj varne, svetovali bi, da naj vzame on kot njih stotnik iz vrste »več Poljancev« še druge šarže, se tudi nekateri razumejo v stvari. Kar se volitev tiče, je res, da se nobeden od nas nič brigal ni, najmanj pa dr. Tavčar sam. Kako da je prišlo županstvo v nasprotno roko — oba svetovalca sta naša — je pa krasna priča volitev sama, ko so prišli po trije, štirje volilci na volišče. O kaki zmagi se naj le molči. Z drugimi bedarijami, ki jih to srborito kaplanče navaja, se ne pečamo, saj vemo, da opravlja deloma tudi nekak špiceljski posel, da svojega predstojnika in njega

početje dalje na višja mesta prenaša. S takim neznatnim človekom se kratkoma ne pečamo več. Svoj namen smo dosegli. Mi bomo ostali, on bode pa šel, kot so že pred njim in tudi za njim bodo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. oktobra.

— **Nova obstrukcija.** Kakor kažejo nekateri slučaj, je klerikalna stranka svoje občinske odbore po kmetih nahujkala, da naj korporativno odstopijo, če s kako odredbo deželnega odbora niso zadovoljni. Prvi se je podal na trnjevo to stezo znani kričač in širokoustnez proti narodni-napredni stranki, L. Dagarin, župan v Pungartu pri Škofji Loki. Če se bo za novi most pri Suhi še kaj nabiralo, pa »kampelmaher« odstopi, in ž njim odstopijo tudi njegovi hribovski kimovci! Zares grozno! Samo nekaj ni prav gotovo, da bi namreč deželni odbor ne imel toliko moči, da bi te Pungarške gospode v kot ne vgnal. Torej, oče Dagarin, počasi! Vaše grožnje z odstopom niti toliko vredne niso, kot so vaši kampelni. In ti so slabi!

— **Slaba vest.** »Slovenec« naznaja, da se v ljubljanskih liberalnih krogih govori, da bo dr. Schalk v zbornici napadel poslanca Vencajza in dostavlja, da »morda vendar obstoji kaka rahla dotika mej ljubljanskimi liberalci in vse-nemci«. Očitno je, da »Slovenec« tare neki strah. Zagotavljamo ga, da naši poslanci ne potrebujejo prav nobene dotike z Vsenemci, ker so možje, ki bodo že sami obračunali s klerikalci ter prepuščajo klerikalcem, da se skrivajo za druge. Sicer pa konstatiramo, da v ljubljanskih liberalnih krogih se pravi nič ne govori o kakih namelih dr. Schalka proti Vencajzu. Ljubljanski liberalni krogi so bili sinoči prav presenečeni, ko so to vest čitali v »Slovencu«. Bržčas je »Slovenec« iz dunajskih krogov kaj izvedel in je spisal svojo notico, da bi napredno stranko malo sumničil. Mi mu tega veselja ne bomo kvarili. Naj le sumniči in s sumničenji tolaži svojo slabo vest, s tem našim poslancem ne bo zamašil ust in vezal rok. Za to mu jamčimo, sicer pa — na svidenje.

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** Nekateri nemški listi so izvedeli imena nekkih kandidatov, ki jih namerava narodno-napredna stranka pri prihodnjih deželnozborskih volitvah kandidirati. Ker še ne vemo, če so to res kandidatje narodno-napredne stranke, nismo teh imen danes ponatisnili.

— **Umrl** je včeraj popoldne v deželni bolnici znani pisatelj Jakob Alešovec v starosti 58 let. Alešovec je zlasti znan kot urednik »Brenclja«, kateri list je bil svoj čas zelo priljubljen in močno razširjen. Alešovec je spisal tudi več novel in tudi kot dramatični pisatelj dosegel uspeha. Za časa Jeriča je bil dolgo let tudi urednik »Slovenca« in imel v tistih časih večkrat hude boje z našim listom in njegovimi pristaši. Pomočnik Alešovec je bil tedaj originalni Filip Haderlap. Pozneje se je Alešovec zapustil in zanemaril, zlasti še, ker ga je zapuščal vid. Naposled je tudi oslepel. Dokler je bil zmožen za delo, je služil klerikalni stranki, njej je žrtvoval najboljše svoje duševne in fizične moči, naposled pa ga je ta stranka kakor izprešano citrono vrgla na cesto, da je moral od miloščine živeti, da je moral trkati pri ljudeh, katerim je v »Slovencu« in v »Brenclju« marsikako bridko povedal. Pogreb bo jutri, dne 19. t. m., ob polu 5. uri, iz mrtvašnice deželne bolnice. — V Ljubljani sta umrla g. Henrik Brichta, višji evidenčni nadzornik pri finančni direkciji, in 18letni g. Jos. Pollak, sin tovarnarja in trgovca g. Karola Pollaka.

— **»Slovenec« in dež. blaznica.** Človek bi mislil, da bo katoliški »psihijater« dr. Divjak s svojimi farovski-mi prijatelji vred vendar enkrat miroval in tiho zobal svoj slabozasluzeni kruhek, katerega je na deželne stroške, nevedoč še danes ne, kako je pravzaprav do njega prišel. A vest mu ne da miru, tako da preobrača svoje brumne kozolce teden na teden po glasilu katoliške psihijatrije. Toda, če je njega volja prekucavati se,

ni nas volja še nadalje gledati njegove eksperimente z našo potrpežljivostjo, in prav v kratkem najdemo sredstva in pota, da se moža potisne v tisti kotiček, kakor ga po svojih vrlinah zasluži, iz katerega pa po svoji znani arogantnosti in gospodstvaželnosti lazi v enomer na dan in hrešči v mogočno klerikalno trobento. Če se pa »Slovenec« od njega provocirana izvajanja zdé od nas ponovljena, pridemo lahko vsak čas z novimi, in mu povemo, kako se bolnike z revolverji v roki zdravi, ali kako se jim obvezujejo in šivajo s »svirnom« rane; če ga zanimljejo še druga nova dejstva, povemo tudi lahko, kako se dela brez davkarja »šnosar« po oddelkih, kako efektni so prizori pijanih bolnikov, ki se med seboj pretepajo po dnevni prostorih itd. itd. Ako želi radovedni »Slovenec« še več izvedeti, ima natančnejše podatke na razpolago, tako, da bode imel dovolj prilike in materiala kak klerikalni poslanec v prihodnjem deželnozborskem zasedanju interpelirati radi tega. Po informacije pa naj pride k nam! To pa je naša zadnja beseda!

Ljubenziv dušni pastir.

Neki posestnik iz Loga pri Brezovici ima v brezoviški cerkvi dve klopi v najemu, za-se in za svojo ženo. Že njegov oče je imel te klopi in so torej iste, kakor pravijo ljudje, že od nekdaj pri hiši. Župnik brezoviški, ki je od brezdelja in dobrega življenja tako odebel, da že komaj diha, hoče sedaj možu ti klopi vzeti, ker je mož svojo hišo hčeri izročil. Seveda ni mož s tem zadovoljen in je poslal ženo k župniku, naj ga preprosi, da ostane vse pri starem. A kako je žena naletela? Brezoviški fajmošter, ki je od kmetijskih žuljev tako otolstel, da izgleda, kakor pitano prase, je ženi oblastno oznanil rimsko-katoliški nauk: Reče mora biti pod klopjo. Ženi pa se to župnikovo stališče ni zdelo pravo in opozorila je brezoviškega Kristusovega namestnika na sveto-pisemske besede, da pride revež v nebesa, bogatin pa na dno pekla. To je župnika šele prav razkačilo. Menda je mislil, da hoče žena reči, da bodo tudi njega hudiči na dnu pekla mrcvarili, saj bogatin je, in sicer večjih jeden. Kakor besen je torej planil nad ženo in jej zaklical: »Stara kuzla, ven se spravi, drugače pokličem hlapca«. Seveda je žena hitro šla, da pride iz obližja takega surovega »božjega namestnika«. Naravno je, da je v Logu vse ogorčeno radi tega, in da zdaj tam duhovnike kolnejo, kar se da.

Ljubljanska čitalnica. Za jutrišnji zabavni večer je določen naslednji vspev: 1. R. Wagner: »Nibelungia«, koračnica. 2. Auber: »Nema iz Portici«, 3. A. Svetek: »Kaj bi te prašal«, čveterospjev. 4. A. Dvořák: »Valčki št. 1. in 4.« 5. A. Mayer: »Tičica«, čveterospjev. 6. Ch. Gounod: Cavatina iz opere »Faust«. 7. A. Svetek: »Če moraš od tod«, čveterospjev. 8. I. M. Glinka: »Kamarinskaja«, ruska fantazija. 9. A. Nedved: »Ko gledam ti v oči«, čveterospjev. 10. G. Bizet: Potpourri iz opere »Carmen«. 11. G. Verdi: Dvospev iz opere »Traviata«. 12. B. Ipavec: Podoknica iz opere »Teharski plemiči«. 13. I. Massenet: Fantazija iz opere »Herodias«. 14. Šaljiva loterija.

Rakteljeva 50letnica. K včerajšnjemu našemu poročilu nam je še dodati, da je slavljencu nazdravil tudi g. rač. nadsvetnik J. Zabukovec in sicer kot svojemu rojaku, povdarjaje hkrati tudi zasluge Rakteljevega očeta Blaža, ki je bil na glasu kot dober učitelj in organist.

V pokoj je šel profesor zgodovine na zagrebškem vseučilišču gospod Natko Nodilo. Mej Slovenci je to ime malo znano in vendar je Nodilo jeden najodličnejših, najzaslužnejših in najsimpatičnejših hrvatskih domoljubov. Zadnjih dvajset let je deloval samo kot profesor in zgodovinar, ali poprej je bil vse svoje redke sile posvetil političnemu preporodu Dalmacije, in Nodilo gre velik del zasluge, da se je Dalmacija otesla italijanskega gospodstva. Nodilo je bil prvi časnikar, ki je v Dalmaciji začel delovati za pravice hrvatskega naroda ali ne s tišega ozkosrčnega stališča, na katerem stoji večina sedanjih hrvatskih politikov v Dalmaciji, nego z višjega slovanskega stališča. Gotovo bi tudi hrvatske stranke v Dalmaciji ne bile nikdar zašle tako globoko v klerikalizem, kakor so sedaj,

da jim še Nodilo določa smer, niti bi se bilo razvilo tako nasprotje mej Hrvati in Srbi, kakor obstoji dandanes, in katero najbolje označuje dejstvo, da je nač. asnikarskem kongresu v Dubrovniku neki Hrvat mogel izustiti piramidalno bedastočo, da »Srba nema« v Dalmaciji.

Slovensko uradovanje na Štajerskem. »Slovenski Gospodar« je priobčil v zadnji številki poziv, naj bi slovenski župani na Sp. Štajerskem slovensko uradovali. Poziv je prav umesten in potreben, kajti žalostna resnica je, da večina slovenskih županstev na Štajerskem še vedno nemško uraduje. In — glej si čudo! Napredno-narodna županstva uradujejo vsa slovenski — izmej klerikalnih pa le redko katero. Župniki in kaplanje se pač brigajo, da postanejo njihovi kilmovci župani — za uradni jezik pa se ne menijo. Morda za to, ker župni uradi sami skoro le nemški uradujejo.

Teharji pri Celju so zopet v nasprotniških rokah. V slovenskih listih smo povodom volitve nasprotniškega župana čitali vsakovrstne pikre opazke. To je naravno, saj mora vsacega narodno mislečega človeka boleti, da je tako lepa, velika, zgodovinskoslavna slovenska občina v nemški oblasti. Pogrešali smo pa pojasnila o vzrokih, zakaj je ta občina zopet padla v nemške roke. V tem oziru smo slišali kaj čudne vesti, in če je le deseti del tega res, kot se govori, potem propada v Teharjih ni krivo samo nemško nasilstvo.

Štajerska kmet. družba

je imenovala svojim tajnikom g. Frana Juvana, doslej ravnatelja kmetijske šole v Hebu na Češkem. Juvan je Korošec in je nekaj časa služboval tudi pri koroški kmetijski družbi.

Slov. akademično društvo

»Slovenija« na Dunaju priredi v soboto dne 19. oktobra t. l. svoj I. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo odbornikov in klubov. 4. Poročilo preglednikov. 5. Volitev predsednika, 6. odbornikov, 2 namestnikov in 3 preglednikov. 6. Slučajnosti. 7. Zabavni del. Lokal: VIII. Budjevička pivnica, Alserstrasse 59. Začetek točno ob 1/8 uri zvečer. — Slovanski gostje dobro došli!

Slovinský večer. V spomin prvega izleta »Českých cyklistů« mej brate Slovence priredi društvo velocipedistov »Slany« v soboto, dne 19. oktobra 1901 v dvorani hotela »Na pošti« v Slanem »Slovinský večer«. Vzpored je sledeči: 1. Pesmi: »Naprej«, »Lepa naša domovina«, »Slovenec sem«, »Po jezeru«, »Planinar«, »O mraku«, »Mladini«, »Rožmarin«, »Barčica«, »Gorenjska zdravica«. 2. Govori: O alpinizmu in slovanskih planinah. Potovanje po slovanskih krajih. Nekaj besed o Prešernu. Mimogrede omenjamo, da je ves vzpored priredil ljubljanski znanec g. Jos. Procházka, učitelj »Glasbene Matice«, ki je ravno v Slanem doma.

Brat cigana Simona Helda

Gottlieb Held prijet. K naši včerajšnji tozadevni notici se še nam poroča, da je Gottlieba Helda blizo Ogulina na Hrvaškem prijel žandarmerija. Hrvaska oblastva so ga izročila okrajnemu sodišču v Rudolfovem, kjer se že nahaja od 15. t. m. Gottlieb Held; ki je okoli 30 let star, kozav, majhen in slaboten, je še nevarnejši cigan kakor je bil njegov obešeni brat Simon. Na žandarje, ki so ga zasledovali in aretovali, je streljal z revolverja, pa k sreči ni nobenega zadel. V zaporu ima Gottlieb Held na rokah in nogah železo, ker se je bati, da bi ušel iz zapora. Gottlieb Held, ki ima razun umora Martina Novljana, še druga kazniva dejanja na vesti, pride pred porotnike in bode brez dvoma obsojen na smrt in obešen.

Ulom na Laverči. Žandarmerija prav pridno poizveduje po tatovih, ki so ulomili v Lenčeto pisarno, in je upanje, da bode storilce kmalu izsledila. Ulom se je izvršil okoli 2. ure ponoči. Na licu mesta so našli tri sekire, dve so bile domače in so ju tatovi vzeli v drvarnici, jedno sekira pa so prinesli seboj. Blagajnico, v kateri je bilo 1200 kron denarja, so tatovi skušali najpopred z raznimi ključi odpreti, potem pa so jo odmaknili od zidu in jo skušali odnesti. Bili so preslabi. V

pisarni so bile tudi srebrne žlice in vilice, pa vse to so tatovi pustili pri miru. Gosp. Lenče ni bil odsoten z doma, kakor smo včeraj poročali. Tudi pri Lenčetovem sosedu Lavrincu so bili tatovi v isti noči, pa so odnesli le dva zlata prstana.

Mestna kopel. Od dne 22. septembra do 5. oktobra t. l. oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 973 kopel, in sicer za moške 797 (pršnih 560, kadnih 237), za ženske pa 176 (pršnih 18, kadnih 158).

Pobegniti je hotel danes dopoldne tat biciklov Konstantin Mislinški, katerega je po prestani kazni danes tiral jetniški paznik Hlepec na magistrat, da se ga po odgonu pošlje domov na Rusko-Poljsko. Na Starem trgu je pazniku ušel in tekkel po sv. Florijana ulicah in zavlil v Hrenove ulice, od koder je bil prišel. Tukaj mu je sodni sluga Gostič prišel nasproti, ga spoznal in ga ustavil. Mislinški, ki najbrže ni povedal svojega pravega imena, je nevaren tat in bode moral sedeti na rotovžu, dokler se ne dožene, kdo je in odkod je, ker je iz Avstrije izgnan.

Električni voz in poštni

voz. Danes zjutraj ob 7. uri je električni voz zadel ob poštni voz s Polhovega Gradca, ko je ravno zavlil na pošto dvorišče. Konj se je splasil in zlomil oje. Hlapec Ivan Dolenc bi bil skoraj padel pod konja.

Tatvina. Včeraj popoldne je bila kurjaču Albertu Bruggerju iz spalne sobe v kurilnici na južnem kolodvoru ukradena srebrna ura s srebrno verižico. Sumljiv tatvine je bil kurjač Josip Podpadeč, katerega so preiskali in pri katerem so tudi našli uro. Skril jo je bil najpopred na stroju brzovlaka, ko pa so šli gledat na stroj, je šel on naprej, hitro vzel uro s prostora, kjer jo je imel skrito in jo vtaknil v žep. Pri osebni raziskavi so dobili uro v žepu.

Z rešilnim vozom so prepekljali v deželno bolnico Julijano Ružičko, katero so brezvestno našli ležati v Komenskega ulicah. Pripeljala se je včeraj zvečer iz Budapesta v Ljubljano. Popred je bila v Aleksandriji.

Na ulici sta se stepili črevljarjeva žena N. P. in ključarjeva žena M. B., ki imati med seboj hudo sovraštvo. Prva jo je dobila po ustih, da so se jej sprednja ustna kar obesila.

Zlat prstan z briljantom, vreden 400 kron, je izgubil včeraj zvečer na južnem kolodvoru neki rodoljub z dežele. Kdor ga najde, naj ga odda v naši tiskarni. Izgubitelj ga nagradi.

Najden voziček. V Knežjih ulicah je bil pred dnevi najden dvokolesni voziček. Spravljen je na magistratu.

Brzjavni in telefonski

promet meseca septembra 1901.

Nac. kr. brzjavni postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca septembra 1901, in sicer na Primorskem oddanih 58.718, došlih 66.666, transitujočih 161.698, skupaj 287.082 brzjavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 39.687, došlih 44.493, transitujočih 148.012, skupaj 232.192 brzjavk; na Kranjskem oddanih 11.480, došlih 13.629, transitujočih 23.238, skupaj 48.347 brzjavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 2.247, v Opatiji 576, v Pulju 108, v Ljubljani 262 pogovorov. V lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 330.000krat, v Pulju 6.628krat, v Gorici 7.200krat, v Opatiji 4.288krat in v Ljubljani 21.625krat.

*** Maksim Gorkij.** Zdravje tako hitro zaslovelega ruskega pisatelja, Maksima Gorkega, se je zopet poslabšalo. Temu je baje pisatelj sam kriv, ker preveč dela. Sedaj je dovršil dramo z naslovom »Prizori v hiši Besmenova«.

*** Sam se je križal.** »Bozener Ztg.« poroča, da se je 10. t. m. ponoči v Welschnetzu, 42letni Ivan Bettini sam pribil na križ iz dveh desk. Zabil si je želbelj skozi obe nogi in skozi levo roko. Tako so ga našli pri popolni zavesti. Bettini je bil bolan in postal verski blazen. V tej verski blaznosti se je križal sam.

*** Musolino ujet.** Dolgo časa so lovila cela krdela ital. vojakov in orožnikov znanega bandita Musolina, ki je bil baje po krivici obsojen in je potem radi tega postal bandit, kateri je pobil vse

svoje sodnike in krive priče; in šele sedaj se je posrečilo karabinierom zgrabiti nevarnega bandita v obližju Urbina. Hotel je priti v Jakin ter se od tam ukrcati v Reko in Trst. Pri njem so našli slike sv. Jožefa in Marije aspromontske ter 250 lir.

*** Gospa Botha,** soproga burskega generala, ki prebiva sedaj v Amsterdamu, je rodila nedavno dečka, in sicer ravno na 76. rojstveni dan Krügerja ter na dan druge obletnice, odkar je bila napovedana vojska. Gospa Botha je ostavila majnika meseca Južno Afriko.

Književnost.

„Narodnogospodarski Vestnik“. Št. 7. ima to-le vsebino: 1.) Potreba trgovske izobrazbe. Spisal — a. 2.) Trgovina. Spisal A. L. 3.) Kranjske deželne finance. Spisal — r. 4.) Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 5.) Načrt zakona, s katerim se izpreminjajo predpisi za vpisovanje v trgovinski in združni register. 6.) Raznoterosti. 7.) Listek. Strahovi. Spisal Rado Murnik. 8.) Izpremembe v trgovinskih in združnih registrih na Kranjskem. 9.) Tržno poročilo in tržne cene. 10.) Oglasi.

„Atlant“, katerega izdaja J. Otto v Pragi, se je pomnožil zopet za dve karti. To pot sta izšli Srednja Amerika in Francija. Tudi te dve karti sta v vsakem oziru dovršeni ter glede tiska in porabe barvenih označenj najpraktičnejši. Do sedaj so izšle štiri karte in videti je, da bo atlant jako lep in eleganten ter ga zato priporočamo.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 18. oktobra. Danes je poslanska zbornica volila I. podpredsednika. Oddanih je bilo samo 276 glasovnic. Kaiser je dobil le 120 glasov, Hofman-Wellenhof 16, Pernerstorfer 11, Schönerer 2, Žáček 1 glas, druge glasovnice so bile prazne. Na jedni glasovnici je bila naslikana oslovskova glava, na drugi je bila poleg Kaiserjevega imena naslikana velika ničla. Ko je Kaiser zavzel svoje mesto, so slovanski poslanci in nemški klerikalci demonstrativno zapustili dvorano. Ostal je pa Šusteršič. Zbornica je Fořtov predlog glede nemškega avtonomnega carinskega tarifa odkazala pristojnemu odseku. V dotično debato so posegli Lecher, ki je vlado in zlasti trgovskega ministra jako ostro prijemal, Kaftan, Chiari in Kozłowski. Za tem predlogom je prišel na vrsto Kaftanov nujni predlog, naj vlada v podporo železniške industrije takoj odda potrebna naročila za investicije. Prihodnja seja bo v torek.

Dunaj 18. oktobra. Mej češkimi agrarci in Mladočehi se je doseglo danes sporazumljenje in se zagotovila kooperacija. Pogoji, ki so že z obeh strani odobreni, se razglašajo.

Dunaj 18. oktobra. Poslanec Radimsky je v poljskem klubu naznanil, da hoče nasvetovati v zbornici resolucijo, s katero se protestira zoper nečloveško postopanje Angležev v Južni Afriki. Klub Radimskemu ni dovolil, predlagati te resolucije.

Dunaj 18. oktobra. Najvišje sodišče je iz formalnih ozirav razveljavilo razsodbo, s katero je bil lvovski zastopnik zavarovalnice »Unio Catholica« radi goljufige obsojen in je odredilo novo obravnavo.

Gradec 18. oktobra. V Ljubnu je bil včeraj ob pol osmih zvečer močan potres. Primerili so se trije sunki.

Gradec 18. oktobra. Tu je bil povožen major Kopp. Vlak mu je glavo popolnoma odtrgal od trupla.

Krakov 18. oktobra. »Czas« poroča, da namerava vlada cene tabaka in vseh smodk in cigaret znatno zvišati.

Budimpešta 18. oktobra. Povo-dom včerajšnje volitve, pri kateri je zmagal vladni kandidat, so Kossutovci uprizorili velike izgrede. Trije častniki in mnogo vojakov je bilo ranjenih. Vojaštvo je rabilo orožje in ranilo kacic 80 oseb. Več sto oseb je bilo aretiranih.

Rim 18. oktobra. Vlada razglašala, da je kuga v Neapolju popolnoma prenehala.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izobornu deluje
antiseptična
Melusina ustna in zobna voda
utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici s rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (38-42)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta št. 1, s pravnega mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. oktobra: Štefan Fajdiga, hlapec, 68 let, Radeckega cesta št. 11, mrtvud.
Dne 15. oktobra: Ivan Košir, čevljar, 73 let, Gradišče št. 11, pljučnica. — Mirko Ravnikar, poštnega sluge sin, 1½ meseca, Dunajska cesta št. 29, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 205-2 m. Srednji srčni tlak 755-0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mojina v 24 urah
17.	9. zvečer.	734.9	12.2	sl. jz.ahod	jasno	0.0 mm.
18.	7. zjutraj	735.0	7.7	brezvetr.	megla	
	2. popol.	732.9	13.1	sl. sahod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 13.3°, nor-
male: 10.2°.

Dunajska borza

dne 18. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.35
Avstrijska zlata renta	118.90
Avstrijska krona renta 4%	95.50
Ogrska zlata renta 4%	118.70
Ogrska krona renta 4%	92.90
Avstro-ogrsko bančne delnice	1628
Kreditne delnice	619.75
London vista	238.95
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.25
20 mark	23.44
20 frankov	19.02
Italijanski bankovci	92.90
C. kr. cekini	11.31

Lovska puška

še dobro ohranjena

se po ceni prodaja.

Puško se lahko ogleda v kavarni
„Austria“ tu. (2288)

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, kateri more takoj vstopiti, sprejme se pod dobrimi pogoji v trgovino mešanega blaga (2289)

J. Petrovčič v Trebnjem.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 6. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Zidarski pomočniki

se sprejmejo za Gorenjsko po K 3'60 na dan. — Vožnja prosta.

Natančna pojasnila daje Ig. Kosjek, Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje v Ljubljani. (2279-1)

Hotel v zdravilniškem parku na Bledu (Gorenjsko)

celo leto odprt.

Sobe od 1 K 50 h naprej.

V restavraciji nizke cene. (2281-1)

Skladišče dvorskega, marčnega in bavarskega piva iz pivovarne c. in kr. dvornih pivovarjev za Kranjsko in Koroško.

Pivo v sodčkih in steklenicah.

Naslov pisem in brzojav:

Tirmann-Bled.

S spoštovanjem

F. J. Tirmann.

Pri strokovnjaku se kupuje najceneje.

Kdor potrebuje

elektr. razsvetljavne predmete

in

razsvetljavne predmete za plin

naj si iste omisli samo pri podpisnem.

Lastna fabrikacija

ali izdelki svetovnoznane trdke bratov Brüner na Dunaji, od katere so vedno v zalogi vsi razsvetljavni predmeti, kakor tudi material za električno razsvetljavo.

Pri večjem nakupu se podaljšanja, skrajšanja in manjša popravila izvršujejo brezplačno.

Stari leseneli (lustr) se po ceni prenarejajo za električno razsvetljavo. (2132-6)

Leopold Tratnik, pasar

Sv. Petra cesta št. 27.

Točna in resna postrežba.

Mlajši

(2242-3)

trgovski pomočnik

dobro izvežban v manufakturni stroki, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme proti takojšnjemu nastopu pri

Frideriku Hodschar-ju v Kranju.

Slovenskega stenografa

sprejme takoj

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Plača po dogovoru. (2251-3)

Najnižje cene Največji izbor

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Stanovanje

z dvema ali tremi sobami, kuhinjo itd. v Ljubljani ali v Šiški se išče. (2239-2)
Ponudbe na upravnništvo tega lista.

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte priporoča

Kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1— kilo
„Nellgherry“ aromatično-krepkega okusa „140“
„Piraidy“ najfinejšega okusa „160“
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špeciálno blago v najboljši kakovosti. (12-201)
Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Šivalnih strojev

tovarniška zaloga

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje renomiranih

Dürkopp-koles

(951-24) in

Waffenräder.

Tesarski pomočniki

(cimpermani)

se sprejmejo proti dobremu plačilu pri

Josipu Lehner-ju

tesarskem mojstru v Ljubljani. (2218-7)

Z ozirom na včerašnjo „Izjavo“ (glej „Slov. Narod“ z dné 17. t. m.) stavim na svojega odpuščenega potovalnega agenta Hugona Böhm-a sledeči

izziv.

Hugo Böhm, ki je pri meni 5 mesecev služil, naj prekliče tekom 8 dnij, t. j. do 25. t. m., proti moji trdki objavljeno izlagano poročilo v celém obsegu, drugače bom zoper njega radi njegove, na škodo moji trgovini storjene nepravilnosti, n. pr. ponarejenje trgovske pogodbe g. Filipa Winzig-a, knjigovodje v cementni tovarni v Dovjem, in ponarejenje podpisa na naročilnem lističu Magdalene Wabnik, posestnice v Žabnici (priča dr. Pitter v Trbižu), nastopil sodno pot. (2280-1)

Janez Jax ml.

trgovec s šivalnimi stroji v Ljubljani.

Čudež je

da se ne zgodi nobena nesreča pri tej gnječi, ki je vedno v

„Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Ni se treba čuditi temu vrvenju, kajti tam se lahko kupi najmodernejše obleke za gospode, gospe in otroke za jako nizke tovarniške cene, poleg tega pa je ondi velikanska izbira lepega in svežega blaga.

Naročila po meri izgotavljajo se na Dunaju skrbno, točno in ceno.

Blago na izbero razpošilja se na željo na vse kraje brez poštnega povzetja.

Oroslav Bernatović.

(2277-1)